

HALMASHAURI YA WILAYA YA KILWA

MPANGO WA USIMAMIZI SHIRIKISHI WA

MSITU WA KIJJI CHA KISANGI

MPANGO HUU UMEANDALIWA NA SERIKALI YA KIJJI CHA KISANGI

TAREHE 1/10/2016-1/10/2021

YALIYOMO

1: UTANGULIZI.....	3
1.1 Umiliki wa Msitu	3
1.2 Lengo Kuu la Mpango wa Usimamizi	3
1.3 Madhumuni	3
1.4 Mfumo wa Usimamizi	3
1.5 Muda wa Utekelezaji na Marekebisho ya Mpango	3
2: HISTORIA FUPI YA MPANGO KAZI.....	5
2.1 Jamii.....	5
2.1.1 Hali ya Kiuchumi na Kijamii	5
2.2 Maelezo kuhusu Msitu	5
2.2.1 Mahali ulipo Msitu na Ukubwa Wake	5
2.2.2 Vyanzo vya Maji.....	6
2.2.3 Hali ya Udongo	6
2.2.4 Uoto wa Asili na Mazingira.	6
2.2.5 Jamii za Miti ya Mbao.....	6
2.2.6 Mazao Yasiyotimbao	6
2.2.7 Wanyama Pori na Jamii za Mimea	7
2.3 Maeneo ya Usimamizi (EDU).....	7
2.4 Matumizi ya Msitu	7
2.4.1 Mambo ya Asili & Haki za Kijadi	7
2.4.2 Historia ya Nyuma	7
2.4.3 Matumizi ya Sasa	7
3: MWONGOZO WA MATUMIZI YA MAZAO YA MISITU.....	8
3.1 Matumizi ya Msingi	8
3.2 Matumizi Huru ya Msitu.....	8
3.3 Shughuli katika Misitu Zitakazotozwa Ushuru	8
3.4 Mazao Yanayohitaji Vibali vya Uvunaji.....	8
3.4.1 Utaratibu wa Kupata Leseni ya Uvunaji Miti ya Mbao.	9
3.4.2 Mazao Mengine ya Misitu Yatakayokatiwa Leseni	10
3.5 Matumizi Yasiyoruhusiwa ndani ya Msitu	10
4: HAKI, MANUFAA NA MAJUKUMU YA WADAU.....	12
4.1 Kijiji.....	12
4.1.1 Haki.....	12
4.1.2 Manufaa	12
4.1.3 Majukumu ya Serikali ya Kijiji.....	12
4.1.4 Majukumu ya Kamati ya Maliasili	12
4.1.5 Majukumu ya Wanakijiji	14
4.2 Halmashauri ya Wilaya.....	14
4.2.1 Haki.....	14
4.2.2 Manufaa	14
4.2.3 Majukumu	14

4.3 Serikali Kuu	15
4.3.1 Majukumu	15
4.4 Mashirika yasiyo ya Kiserikali (NGO's).....	15
4.4.1 Majukumu	15
5: SHUGHULI ZA KUENDELEZA NA KUTUNZA MSITU	16
5.1 Mikakati ya Jumla ya Kuendeleza Msitu	16
5.2 Ulinzi wa Msitu	16
5.2.1 Ushirikishwaji wa Jamii katika Ulinzi wa Msitu.....	16
5.2.2 Walinzi wa Doria	16
5.3 Kusafisha Mpaka na Barabara za Moto	16
5.4 Kurudisha hali ya Msitu.....	17
5.4.1 Kutokana na Machipukizi (Uoto wa asili).....	17
5.4.2 Upandaji wa miti kwenye maeneo yaliyo wazi.....	17
5.4.3 Palizi kwenye maeneo yaliyopandwa miti.....	17
6: MAPATO NA USIMAMIZI WA MAZAO YA MSITU	18
6.1 Vyanzo vya Mapato	18
6.2 Mgawanyo wa Mapato kwa Wadau.....	18
6.3 Matumizi ya Mapato	18
6.4 Ukusanyaji na Utunzaji wa Fedha.....	18
6.4.1 Vitabu Muhimu vya Kutunza Kumbukumbu Vinavyotakiwa	19
6.4.2 Taarifa ya Mapato na Matumizi.....	19
6.4.3 Kuwajibishwa.....	19
7: UFUATILIAJI NA TATHIMINI	20
7.1 Ufuatiliaji.....	20
7.2 Tathimini ya Kati na ya Mwisho.....	20
KIAMBATISHO A : RAMANI ZA KIJILI NA MSITU	21
<i>Ramani inayoonyesha Mipaka ya Kijiji.....</i>	<i>21</i>
<i>Ramani Awali inayoonyesha Matumizi ya Ardhi ya Kijiji.....</i>	<i>23</i>
<i>Ramani inayoonyesha Mipaka ya Msitu wa Kijiji .....</i>	<i>24</i>
KIAMBATISHO B : MPANGO WA UTEKELEZAJI.....	25
<i>Kazi za Kila Mwaka.....</i>	<i>25</i>
<i>Kazi za Mwaka wa Kwanza .....</i>	<i>25</i>
<i>Kazi za Mwaka wa Pili .....</i>	<i>25</i>
<i>Kazi za Mwaka wa Tatu.....</i>	<i>26</i>
<i>Kazi za Mwaka wa Nne.....</i>	<i>26</i>
<i>Kazi za Mwaka wa Tano.....</i>	<i>26</i>
KIAMBATISHO C : VIWANGO VYA USHURU	26

SURA YA KWANZA

1: UTANGULIZI

Sera ya Taifa ya Misitu ya mwaka 1998 inatoa kipaumbele kwa jamii kushirikishwa katika usimamizi wa misitu. Pia sera inasisitiza mchango wa sekta ya misitu katika kukuza kipato cha jamii ili kupunguza umasikini. Mwaka 2002 serikali ya Tanzania ilipitisha sheria mpya ya misitu ambayo inaipa mamlaka jamii zinazoishi kandokando ya misitu kusimamia misitu yao. Kijiji cha Kisangi kimeandaa mwongozo wa matumizi endelevu wa Msitu wa Kijiji. Matumizi haya yameainishwa katika mpango kazi huu.

Mpango huu ni mwongozo wa shughuli zote zitakazofanyika katika kipindi cha kutumika kwa mpango na shughuli hizo zimefafanuliwa na kuwekwa bayana. Shughuli hizo ni uboreshaji wa msitu, kuanzisha utaratibu wa usimamizi, uhibitaji wa uvunaji haramu, usimamizi wa sheria za misitu na ukusanyaji wa usimamizi wa mapato na matumizi yatokanayo na rasilimali za msitu. Kutakuwa na utunzaji wa kumbukumbu za shughuli zote zilizofanyika ili kuendana na matakwa ya mpango. Kumbukumbu zote zitapatikana pia katika Halmashauri ya Wilaya. matukio mbalimbali yatokanayo na msitu. Sheria ndogo zitatungwa ili kusimamia utekelezaji wa mpango.

Mpango huu umeandaliwa na kamati ya maliasili ya kijiji cha Kisangi, timu ya wawezeshaji kutoka Halmashauri ya Wilaya ya Kilwa chini ya Mpango wa Taifa wa Usimamizi Shirikishi wa Misitu kwa kushirikiana na Shirika la Kuhifadhi Mpango na maendeleo. Mpango huu utatumika katika kipindi cha miaka mitano cha umiliki wa msitu.

1.1 Umiliki wa Msitu

Kijiji cha Kisangi kinamiliki msitu wa Mwembendawile. Msitu wa Kijiji cha Kisangi ulitengwa kuwa hifadhi mwaka 2005 chini ya usaidizi wa kitaalamu toka kwa wawezeshaji wa Halmashauri ya Wilaya ya Kilwa na wawezeshaji wa Shirika la Kuhifadhi Mpango na Maendeleo.

1.2 Lengo Kuu la Mpango wa Usimamizi

Msitu wa Mwembendawile ulitengwa kwa lengo la kulinda, kuhifadhi, na kufanya uvunaji endelevu kwa kuvuna mazao ya mbaao, mazao timbao na rasilimali zingine za misitu kiendelevu. Lengo kuu likiwa ni kuweka msitu katika hali ya uasiliana na kuboresha hali ya maisha ya kizazi kilichopo na kijacho.

1.3 Madhumuni

Kuboresha hali ya maisha ya wanajamii wa kijiji cha Kisangi kwa;

- Kuhifadhi eneo lenye ukubwa wa hekta 1367 la Msitu wa Kijiji cha Kisangi dhidi ya ukataji miti ovyo, uharibifu na matumizi yasiyofaa.
- Kuhakikisha kunakuwepo na upatikanaji wa mazao yasiyo timbao kwa wakati wote kwa ajili ya matumizi ya kawaida.
- Kijiji cha Kisangi kupata mapato kutokana na biashara ya rasilimali za misitu ili kuboresha maisha ya wanakijiji wake.

1.4 Mfumo wa Usimamizi

Usimamizi misitu ya asili unaofuata uvunaji endelevu na upandaji wa miti ya asili na utunzaji wa machipukizi na uhibitaji wa moto kwa kufuata mpango uliopo.

1.5 Muda wa Utekelezaji na Marekebisho ya Mpango

- i. Huu ni mpango wa miaka mitano. Mpango huu utarekebishwa na Kamati ya Maliasili mwishoni mwa mwaka wa pili au muda wowote endapo kuna umuhimu wa kufanya hivyo. Hakutafanyika mabadiliko yeyote katika mpango huu bila ya kibali cha Halmashauri ya Wilaya.

- ii. Baada ya kipindi cha miaka mitano ya utekelezaji, mpango huu utafanyiwa maboresho/marekebisho
- iii. Mapendekezo ya Maboresho yataandaliwa na kujadiliwa na kamati ya Maliasili, na kuwasilishwa kwenye Halmashauri ya kijiji, na kuthibitishwa na Mkutano Mkuu wa Kijiji.
- iv. Kamati ya maliasili na Halmashauri ya kijiji wanapaswa kushauriana na Afisa Misitu wilaya, na/au wadau wengine wa maswala ya misitu, kabla ya kuwasilisha mapendekezo ya mabadiliko ya Mpango wa Usimamizi wa Misitu wa kijiji kwa ajili ya kupitishwa na mkutano mkuu.
- v. Afisa Mtendji wa kijiji akishirikiana na kamati ya maliasili, ataandaa taarifa za mabadiliko ya Mpango wa Usimamizi wa Misitu, na kuziaambatanisha na muhtasari wa Mkutano mkuu wa kijiji uliothibitisha mabadiko hayo, na kuziwasilisha katika Ofisi ya misitu wa Wilaya.

SURA YA PILI

2: HISTORIA FUPI YA MPANGO KAZI

2.1 Jamii

Kijiji cha Kisangi kipo katika kata ya Kikole, tarafa ya Pwani, katika Wilaya ya Kilwa. Kina idadi ya watu wapatao 725 katika kaya zipatazo 134 (sensa mwaka 2012). Kila kaya ina wastani wa watu kati ya 5 na kina kilomita za mraba zipatazo 109km². Kilisajiliwa tarehe 7/8/1996, kabla kilikuwa kitongoji cha Ruhatwe.

Kijiji hiki kinapakana na vijiji vya Ruhatwe na Kikole vilivyoko katika kata ya Kikole, Matandu na Miteja vilivyoko katika Kata ya Miteja na Nambondo kilichoko katika kata ya Chumo.

Kijiji hakina Cheti cha Ardhi cha Kijiji, lakini mipaka inajulikana vizuri na kijiji kina muhitasari wa makubaliano kuhusu mipaka pamoja na vijiji vyote vinavyopakana na Kisangi. Mipaka ya kijiji imewekwa mawe ya kuonyesha alama za mipaka. Angalia Kiambatisho A. Ramani ya inayoonyesha ardhi ya Kijiji katika Wilaya ya Kilwa..

Vitongoji vya kijiji vinavyotambulika ni: Kisangi na Mikulyungu, kati ya hivyo kitongoji cha Mikulyungu kiko karibu na Msitu wa Kijiji. Angalia Kiambatisho A, mchoro wa ramani ya kijiji.

2.1.1 Hali ya Kiuchumi na Kijamii

Wanajamii walio wengi ni wakulima.

Mazao makuu yanayozalishwa kijijini ni Mahindi,mpunga,mtama,mihogo na ufuta.

Mapato yatokanayo na kilimo kwa kila kaya ni kati ya shilingi 450,000/- na 750,000/- kwa mwaka.

Wakulima hujipatia pato la ziada kwa kutegemea kilimo tu na hakuna pato la ziada kutokana na vyanzo vingine.

Kila kaya ina wastani wa watu 5

Huduma za jamii zinazopatikana kijijini ni, shule ya msingi, zahanati, kisima cha maji

Wananchi huteka maji toka mto Matanduambapo kwa miguu ni mwendo wa saa moja na nusu hadi masaa mawilitoka katikati ya Kijiji (*kwa sasa hakuna vyanzo vingine vya maji kwenye vitongoji zaidi ya Matandu*)

Mji ulio jirani ni *Nangurukuruambao* unafikika kwa baiskeli na ni mwendo wa masaa matatu pia unafikika kwa kupanda gari kutokea kijiji cha Matandu kwa mwendo wa nusu saa.

2.2 Maelezo kuhusu Msitu

Jina la msitu ni **Mwembendawile**

2.2.1 Mahali ulipo Msitu na Ukubwa Wake

Msitu wa Kijiji cha Kisangi una ukubwa wa hekari 1367 na upo upande wa magharibi katika ardhi ya kijiji. Unapakana na kitongoji cha Mikulyungu kwa upande wa mashariki, Kijiji cha Kikole kwa upande wa magharibi, mto Matandu kwa upande wa kusini na Kijiji cha Nambondo kwa upande wa kaskazini. Kitongoji kilicho karibu zaidi na msitu ni Mikulyungu. Angalia Kiambatisho A, mchoro unaoonyesha alama za mipaka ya msitu na mahali ulipo katika ramani ya kijiji.

Msitu unafikika kwa kupitia njia mbili toka shule ya ,msingi Kisangi.Njia ya kwanza kupitia kitongoji cha Mikulyungu na ya pili kupitia daraja la mipingo kupitia mtaa wa Naimba na msitu wa chanzo cha maji cha Mkwinda.

Matumizi ya maeneo yanayozunguka msitu ni kama ifuatavyo;

- Upande wa kaskazini matumizi ni msitu wa hifadhi wa Nambondo na mashariki matumizi ni eneo la kilimo.

- Upane wa kusini ni eneo la kilimo na kaskazini magharibi ni msitu wa pili wa hifadhi wa Kikole.

2.2.2 Vyanzo vya Maji

Msitu huu ni chanzo cha maji na hutiririsha maji yake katika;

- Mto matandu ambao maji yake hutumika katika maeneo ya Kisangi na vijiji jirani.

Hakuna mto katika msitu huu;

Pia kuna vijito/mito midogo vifuatavyo katika msitu huu

- Mwambe ambayo maji yake hutumika katika maeneo ya kitongoji cha Mikulyungu.
- Narungombe ambao maji yake hutiririka kuelekea mto Matandu.

(Uvunaji hauruhusiwi pia katika eneo la mita 20 toka kingo za mito midogo inayotiririsha maji kwa mwaka mzima)

2.2.3 Hali ya Udongo

Aina ya udongo katika msitu huu ni aina nne, mchanga (sandy soils) katikati ya eneo la msitu, mfinyanzi au wiwa (clay soils-chromic vertisols) kaskazini mwa msitu, udongo wa wiwa mweusi (clay soils-black cotton soil) upo kusini mwa msitu na udongo mwekundu (lilindi) kama kifusi cha barabarani upo eneo la kaskazini ya msitu kati ya eneo lenye udongo wa wiwa mweusi na kichanga.

Hali ya tabaka la udongo (geology) ni classic sediments.

Hali ya kijiografia ya msitu ni tambarare na miinuko kwa wingi. Kuna miinuko kwa kaskazini... na magharibi mwa msitu na maporomoko yanayotiririsha. Kusini-mashariki, na kuna eneo dogo la maji yanayokaa kusini mwa msitu.

Usawa kutoka baharini ni kati ya mita 52 na 194.

2.2.4 Uoto wa Asili na Mazingira.

Sehemu kubwa ya msitu ni tambarare.

Uoto wa asili ni wa miombo (msitu ya mataji wazi). Miti mifupi ya miombo ndo inayopatikana kwa wingi zaidi na kuna vichaka vya miiba na uwanda wa nyasi hapa na pale na uwanda wa misitu ya pwani

2.2.5 Jamii za Miti ya Mbao

Hapa na chini orodha ya rasilimali za misitu zitakazosimamiwa.

Kuna aina nyingi za jamii tofauti za miti katika msitu wa Kijiji. Jamii za miti ya thamani ya mbao zilizopo msituni ni Mninga jangwa (*Pterocarpus angolensis*), Mkongo (*Azelia quanzensis*), Mtondo (*Julbenardia globiflora*), Mpangapanga (*Millettia Stuhlmannii*), Mpingo (*Dalbergia melanoxylon*), mlondondo (*Xeoderis stuhlmannii*), Msenjele (*Acacia nigrescens*), Mninga bonde (*Pterocarpus holtzii*), Msufi pori (*Bombax rhodognaphalon*), Mkongo (*Azelia quanzensis*) na Mkuliungu.

2.2.6 Mazao Yasiyotimbao

Kuna aina mbalimbali za mazao yasiyo timbao kama vile mianzi, fito, nyasi, kamba, matunda, asali, ulanga, uyoga, nyama, anga na unyanya.

Miti inayofaa kwa ujenzi ni msenjele, msagawi, mtachi na mkaa na mengineyo.. Miti ya matunda ni Mgongo, Mtopetope, Mtoe, Mkwaju, Msofu, Mndawa, Mbuyu, Mbinji, mawilu na mengineyo. Miti inayotumika kutengenezea kamba ni Mchenga and Myombo.

Jamii za uyoga zifuatazo zinapatikana katika msitu huu Uyoga ndembo, njenga, unguwale, kitofu, mkwaya, Nguyugu na Upoa.

2.2.7 Wanyama Pori na Jamii za Mimea

Orodha ya aina mbalimbali za wanyama pori na jamii mbalimbali za mimea zinazopatikana katika msitu huu ni pamoja na nyani, tumbili, kima, sungura, mbwamwitu, bweha, Fisi, simba, kakakuona, mhanga, tembo, ngiri, nguruwe pori, nyati na wengineo.

2.3 Maeneo ya Usimamizi (EDU)

Eneo lenye ukubwa wa hekta 176 limetengwa kama eneo ambalo uvunaji hautafanyika. Uvunaji wa mazao ya Misitu hauruhusiwi kabisa katika eneo hili. Eneo hili limependekezwa kwa ajili ya ufugaji wa nyuki wa kisasa kwa sababu ufugaji huu ni rafiki wa mazingira na hauambatani na uvunaji wa Miti wala uchomaji wa moto. Pia eneo hili limechaguliwa kama eneo ambalo uvunaji haufanyiki kwa sababu lina uoto unao wakilisha hali ya Msitu mzima na ni makazi na mazalia ya wanyama zaidi ikiwa wanyama aina ya Nyani, Kima, tumbili, n.k.

Eneo la pili ni eneo ambalo halipo katika asilimia kumi lakini lina asili ya msitu wa ukanda wa pwani (Misitu iliyofunga na isiyopukutisha majani kwa kipindi cha mwaka mzima na kuwa haiungui moto kwa sababu hakuna nyasi nyingi) eneo hili litaruhisiwa kuvumwa lakini kwa utaratibu wa kutambua maeneo yaliyofanyiwa uvunaji kwa kuchukua alama za GPS na eneo lenye miti zaidi ya mitatu yenye sifa za uvunaji mti mmoja utavunwa. Maeneo haya yameonyeshwa katika kiambatanisho A kwenye ramani ya msitu wa Kijiji.

2.4 Matumizi ya Msitu

2.4.1 Mambo ya Asili & Haki za Kijadi

Msitu huu hauna maeneo yanayotumika kwa mambo ya kimila na kijadi japo maeneo hayo yanapatikana katika sehemu tofauti nje ya Msitu.

Elezea kama kuna mila na haki za kijadi zinazotumika msitun. (matumizi ya jadi).

2.4.2 Historia ya Nyuma

Kuna baadhi ya maeneo ndani ya msitu yalitumika kama makazi ya watu wachache na mashamba yao kwa siku za nyuma. Pia uvunaji kwa ajili ya miti ya mbao na matumizi mengine ulifanyika.

2.4.3 Matumizi ya Sasa

Watu huwa wanakwenda kwenye maeneo hayo ya msitu kupata asali, kukata majengo, mianzi, ulanga, unyanya, angai na dawa za asili. Msitu huu kwa sasa ni Msitu wa Hifadhi wa Kijiji ambapo Kamati ya Maliasili ndio meneja wa usimamizi wa Msitu. Matumizi ya sasa yatakayofanyika katika Msitu wa kijiji cha Kisangi (Mwembendawile) ni; uvunaji endelevu, uhifadhi wa vyanzo vya maji na bionuwai na matumizi ya mazao yasio timbao yanayofuata utaratibu ulio pangwa na Kijiji pamoja na uokotaji wa kuni.

SURA YA TATU

3: MWONGOZO WA MATUMIZI YA MAZAO YA MISITU.

Msitu utasimamiwa kama msitu wa asili na kutakuwa na mabadiliko kiasi katika usimamizi huo ili kuepuka kubadilisha hali ya uasilia wa msitu. Taratibu za kuingia msituni na za matumizi ya mazao ya msitu yameelezewa katika sheria ndogo za usimamizi wa msitu wa kijiji cha Kisangi. Wale ambao hawatafuata taratibu hizi watapigwa faini kulingana na na sheria ndogo za usimamizi wa misitu za kijiji cha Kisangi.

3.1 Matumizi ya Msingi

Wanajamii wa kijiji cha Kisangi watakuwa na haki ya kuingia katika Msitu wa Kijiji bila kibali na kupita njia zinazofahamika, haki hii itahusu vijiji jirani vya Ruhatwe, Nambondo, Matandu na Kikole. Wanajamii pia watakuwa na haki ya kuchota maji katika msitu.

Wasio wakazi wa kijiji hawataruhusiwa katika maeneo ya kijadi bila uangalizi wa kamati ya Maliasili.

3.2 Matumizi Huru ya Msitu

Matumizi huru kwa wanakijiji wa Kisangi yatakuwa kwa ajili ya mazao yasiyotimbao kama vile uyoga, matundapori, mbogamwitu, kuni, nyasi na madawa ya asili, vyote hivyo vitapatiwa kibali maalum cha bure toka mjumbe wa kamati ya maliasili kwa kushirikiana na mwenyekiti wa kitongoji. Wasio wakazi wa kijiji cha Kisangi wanaweza pia kuomba kibali toka kamati ya maliasili ya kijiji kutumia mazao yaliyotajwa hapo juu. Kamati ya maliasili itakuwa na jukumu la kuhakikisha kuwa mazao haya yanatumiwa kiendelevu. Watumiaji wa nje ya kijiji wanaotaka kuvuna mazao haya kwa ajili ya biashara wanaweza kutozwa ushuru kama ilivyopangwa na Kamati ya Maliasili.

Kibali cha kutundika mizinga ya nyuki kitatolewa bure kwa kijiji cha Kisangi.

Wanajamii toka vijiji vya *Ruhatwe, Nambondo, Matandu na Kikole* wanaruhusiwa kuendelea kufanya shughuli zao za kimila (*zielezee*) bila pingamizi lolote.

3.3 Shughuli katika Misitu Zitakazotozwa Ushuru

Kutakuwa na ushuru wa serikali ya Kijiji kwa shughuli zifuatazo msituni;

- Kutembelea msitu kwa ajili ya mafunzo
- Utafiti
- Utalii msituni

Wiwango vya ushuru vimeonyeshwa katika Kiambatisho C. Wataalam na wawezeshaji ambao kwa namna moja au nyingine wamechangia kufanikisha kwa mpango huu hawatahusika na kutozwa ushuru.

3.4 Mazao Yanayohitaji Vibali vya Uvunaji

Kabla ya kuvuna jamii yeyote ya miti iliyoorodheshwa, lazima tathmini ifanyike ili kubaini kiasi kilichopo na mpango wa uvunaji utatayarishwa. Tathmini ya kina itafanyika kufuatana na mwongozo wa Tathmini Shirikishi ya rasilimali za misitu wa Idara ya Misitu na Nyuki katika Wizara ya Maliasili na Utalii. Taarifa za Tathmini shirikishi zimeambatanishwa katika mpango huu. Tathmini shirikishi haitafanyika katika eneo lililotengwa kwa ajili ya hifadhi (eneo la 10% la msitu).

Mpango wa uvunaji utaelezea namna kiwango cha uvunaji kilivyopatikana kutokana na matokeo ya tathmini na utabainisha ni kwa namna gani kiwango hicho ni endelevu. Mpango wa uvunaji ni lazima upitishwe na kamati ya maliasili na kuambatanishwa katika mpango huu.

Taarifa ya tathmini shirikishi ya Msitu wa Mwembendawile

Miti iliyofanyiwa Tathimini	Miti ya Kati (Idadi)	Miti Mikubwa (Idadi)	Kiasi cha Kuvuna Kiendeleu katika Msitu kwa Kipindi cha Miaka 5 (m3)
Mpingo	422	19	190
Mkongo	32	0	79
Msufi pori	43	0	101
Mninga bonde	199	0	332
Mninga jangwa	19	0	31
Msenjele	80	0	89
Mtondoro	95	0	256
Mlondondo	219	0	295
Mpangapanga	32	0	78
Mkuliungu	108	0	221

Hakuna jamii yeyote ya miti itavunwa pasipo uendelevu, mbali na jamii za miti zilizo rodheshwa katika kipengele 2.2.5 juu hakuna jamii yeyote ya miti itavunwa kwa biashara katika kipindi chote cha utekelezaji wa mpango. Kama Kijiji cha Kisangi kitahitaji kuruhusu uvunaji wa jamii ambazo hazikuorodheshwa katika mpango huu, itabidi kijiji kiandike barua ya maombi ya kuvuna kwa Afisa Misitu wa Wilaya. Kabla ya kuidhinisha uvunaji Afisa Misitu wa Wilaya ya Kilwa atajiridhisha kama Tathimini ya kina na mpango wa uvunaji kwa ajili ya jamii hizo imefanyika. Kama tathimini haijafanyika Afisa Misitu kwa kusaidiana na kijiji watafanya tathimini na kuandaa mpango wa uvunaji. Baada ya kupata kibali cha maandishi toka kwa Afisa Misitu wa Wilaya uvunaji utafanyika..

3.4.1 Utaratibu wa Kupata Leseni ya Uvunaji Miti ya Mbao.

Utaratibu huu utahusisha miti yote iliyoorodheshwa katika kipengele 2.2.5 juu au iliyofanyiwa tathimini na kuandaliwa mpango wa uvunaji endelevu.

- 1 Uvunaji utafanyika kwa kufuata Mwongozo wa uvunaji katika misitu ya vijiji wa mwaka 2013 uliotolewa na Wizara ya Malaisili na Utalii. Mtu yeyote anayetaka kuvuna mazao ya misitu toka Msitu wa Kijiji lazima kwanza aandike barua ya maombi kijijini na aonyeshe aina na kiasi anachotarajia kuvuna. Pia atajaza fomu ya Maombi ya uvunaji na lazima awe amekidhi mashariti ya Kuwa mfanyabiashara wa mazao ya Misitu kwa mujibu wa Sheria na Taratibu za uvunaji.
- 2 Kamati ya Maliasili itajadili na kupitisha ombi hilo endapo itaridhia kufuatana na matakwa ya mpango wa usimamizi na mpango wa uvunaji. Kama mpango wa uvunaji haujaandaliwa kibali hakitatolewa na uvunaji hauruhusiwi.
- 3 Kama bei haijaainishwa katika mpango wa uvunaji, Kamati ya Maliasili itapanga bei ya kuvuna mazao ya misitu na bei hizo kupitishwa na Serikali ya Kijiji lakini bei itakayopangwa isiwe chini ya kiwango kilichowekwa na Serikali kwa mujibu wa Sheria ya Misitu Namba 14 ya Mwaka 2002 .

- 4 Kamati ya Maliasili wakishirikiana na Serikali ya Kijiji pamoja na Afisa Misitu wa Wilaya watapanga bei ya mabaki yaliyoachwa Msituni baada ya uvunaji.
- 5 Mwombaji atalipa gharama za leseni kwa Kamati ya Maliasili na kupatiwa stakabadhi halali ya malipo.
- 6 Mwombaji atawasilisha stakabadhi ya malipo kwa Afisa Misitu wa Wilaya ambaye atampatia leseni ya kuingia msituni na kuvuna zao lililokubaliwa.
- 7 Wanakijiji wa Kijiji cha Kisangi watakaohitaji mbao kwa ajili ya ujenzi watalipia asilimia 20 ya bei iliyoelekezwa na Serikali kwa kila mita moja ya ujazo na itafanyiwa marekebisho wakati wa mapitio ya mpango wa usimamizi wa Msitu. Fursa hii ni kwa ajili ya ujenzi wa nyumba Kijijini Kisangi. Kamati ya maliasili itasimamia na kukadiria kiasi cha mbao kitakachohitajika kwa ajili ya ujenzi na kukagua nyaraka za kiwanja pamoja na ujenzi kwa wale watakaotuma maombi ya kujenga nyumba Kisangi.
- 8 Mwombaji atarudi tena kijijini na kuwasilisha leseni kijijini, Kamati ya Maliasili itamwonyesha eneo la kuvuna mazao ya misitu anayoyahitaji.
- 9 Baada ya kuvuna magogo yote yaliyokatwa na visiki yatagongwa nyundo ya kijiji.
- 10 Mwisho mwombaji lazima apate kibali cha kusafirishia toka kwa Afisa Misitu wa Wilaya ili aweze kusafirisha mazao yake bila usumbufu nje ya Wilaya. Kibali hiki hutolewa bure na lazima kiwasilishwe kwa Afisa Mtendaji wa Kijiji ambaye ataweka kumbukumbu ya nambari ya kibali kabla mzigo haujatolewa kijijini.
- 11 Utaratibu huu utafuatwa kwa ununuzi wa mabaki ya magogo, vilingu na mazao mengine ya misitu yatakayovunwa kibiashara.

3.4.2 Mazao Mengine ya Misitu Yatakayokatiwa Leseni

- Kijiji hakitaruhusiwa kutoa leseni au vibali vya uwindaji wa Wanyamapori, vibali na leseni vitatolewa na Afisa Wanyamapori wa Wilaya au serikali Kuu.

3.5 Matumizi Yasiyoruhusiwa ndani ya Msitu

- Kilimo ndani ya msitu.
- Kukata kuni mbichi
- Uchakataji wa mbao na magogo kwa kutumia chainsaw;
- Uvunaji katika eneo la (eneo la 10% ya Msitu lisilo la uvunaji) au katika maeneo ya chanzo cha maji - mita sitini kutoka kingo za mto kama ilivyoainishwa katika kipengele 2.2.2 hapo juu;
- Malisho ya mifugo ndani ya msitu.
- Makazi ndani ya msitu.
- Uvunaji wa miti ya mbao ambayo haijaorodheshwa katika kipengele 2.2.5 juu au miti ambayo haijatengenezewa mpango wa uvunaji.
- Uvunaji katika eneo la hifadhi au katika maeneo muhimu ya kimila na jadi.
- Kuchoma moto ovyo.
- Uanzishwaji wa njia mpya zisizo rasimi ndani ya msitu.
- Uzalishaji mkaa.
- Uchimbaji mdogo wa madini.

Mpango wa Usimamizi Msitu wa Kijiji cha Kisangi

- Uwindaji wa wanyama ambao wako hatarini kutoweka kama wapo

SURA YA NNE

4: HAKI, MANUFAA NA MAJUKUMU YA WADAU

Msitu wa kijiji cha Kisangi una wadau wafuatao; *Serikali ya Kijiji, Halimashauri ya Wilaya ya Kilwa, serikali kuu na wadau wengine*. Majukumu ya kila mdau yameelezewa kama ifuatavyo:

4.1 Kijiji

4.1.1 Haki

- Kumiliki na kutunza msitu wa Kijiji.
- Kukamata, kupiga faini au kumshitaki mtu yeyote anayeenda kinyume na sheria ndogo za kijiji zilizopitishwa na mpango huu.
- Kutumia rasilimali kama ilivyobainishwa katika mpango wa Usimamizi wa Msitu.
- Kukusanya na kutumia ushuru na mapato mengine yatokanayo na mazao ya misitu katika shughuli za maendeleo ya jamii na hivyo kuboresha hali za maisha ya wanajamii.
- Kufanya maamuzi juu ya usimamizi na matumizi ya msitu.

4.1.2 Manufaa

- Kutumia mazao ya misitu bila mashariti magumu kama ilivyoainishwa katika mpango wa usimamizi shirikishi misitu.
- Kutumia miti na mbao kwa ajili ya ujenzi na ukarabaji wa huduma za jamii kijijini.
- Mapato yatokanayo na faini na ushuru wa mazao ya misitu ni mali ya kijiji ingawa kunaweza kuwa na makubaliano ambapo Halmashauri ya Wilaya itapata gawio fulani kutokana na huduma za uwezeshaji kama ilivyobainishwa katika kipengele 7.2.
- Kupata mafunzo ya kitaalam katika masuala mbalimbali ya usimamizi misitu na kuboresha maisha ya jamii.

4.1.3 Majukumu ya Serikali ya Kijiji

- Msimamizi mkuu wa shughuli zote za utunzaji wa msitu.
- Kuthibiti mapato na matumizi yote yatokanayo na msitu.
- Kutatua migogoro inayohusiana na misitu pale inapojitokeza na kupeleka matatizo hayo ngazi ya Halmashauri ya Wilaya pale yanaposhindikana kutatua kijijini.
- Kutunga, Kuboresha na Kusimamia utekelezajki wa sheria ndogo na Mpango wa Usimamizi wa Msitu wa Kijiji ..
- Kuhakiki vibali vyote vilivyotolewa na Kamati ya Maliasili.
- Kupokea taarifa za uharibifu wa msitu toka Kamati ya Maliasili na wanakijiji kwa ujumla na kuzifanyia kazi.
- Kujadili na kupitisha mipangokazi ya mwaka ya Msitu wa Kijiji iliyoandaliwa na kamati ya Maliasili.
- Kujadili na kuidhinisha mapendekezo ya matumizi yote ya fedha kwa kamati ya Maliasili, doria, na wajumbe wa serikali ya kijiji kwa ajili ya shughuli za msitu.

4.1.4 Majukumu ya Kamati ya Maliasili

Kamati ya Maliasili ina majukumu yafuatayo:

- Kuratibu shughuli zote za msitu kama vile; upandaji miti, ukusanyaji wa mazao ya misitu na kutunza kumbukumbu za msitu.
- Kutoa vibali vya uvunaji wa mazao ya misitu.
- Kuhakikisha doria imefanyika kila mara na kwa uhakika.
- Kuandaa mpango wa kazi wa mwaka wa shughuli za msitu.
- Kutathmini rasilimali za misitu na kutengeneza mpango wa uvunaji.
- Kutoa taarifa za maendeleo na uharibifu wa msitu kwa serikali ya kijiji.
- Kusimamia na kufuatilia uvunaji.
- Kuratibu shughuli zote zinazofanyika msituni.
- Kupendekeza na kusimamia sheria ndogo ikiwemo kuzirekebisha inapohitajika.
- Kuijulisha jamii juu ya matukio katika Msitu wa Kijiji na maeneo yanayozunguka.
- Kuelimisha jamii juu ya mabadiliko ya miongozo mbalimbali ya utunzaji misitu.
- Kutoa taarifa ya robo, nusu na mwaka juu ya utekelezaji wa shughuli za usimamizi wa misitu kwa Afisa Misitu wa Wilaya.
- Kutoa taarifa ya robo mwaka kwa Halmashauri ili kuendana na utaratibu mpya wa kuweka kumbukumbu.

4.1.4.1 Mwenyekiti wa Kamati ya Maliasili

- Kusimamia shughuli zote za Kamati ya Maliasili ikiwa ni pamoja na vikao
- Kuitisha mikutano ya Kamati
- Kuwa msemaji mkuu wa Kamati
- Kusaini Mihtasari yote ya vikao vya Kamati
- Kuhakikisha kuwa Katibu anaweka kumbukumbu sahihi kuhusu vibali, mipango kazi, taarifa za mrejesho, mapato, doria na faini
- Kuhakikisha kuwa taarifa zinaifikia Serikali ya Kijiji

4.1.4.2 Katibu wa Kamati ya Maliasili

- Kuweka kumbukumbu za Kamati
- Kuandaa agenda za mikutano
- Kuandika mihtasari ya vikao vinavyofanywa na Kamati
- Kutoa taarifa za Kamati kwenye Serikali ya Kijiji
- Kutoa vibali vya uvunaji baada ya kupitishwa na Serikali ya Kijiji
- Kuratibu shughuli za doria
- Kuwaalika wajumbe kwenye mikutano baada ya kuwasiliana na Mwenyekiti wa Kamati
- Kutekeleza shughuli nyingine zozote atakazo agizwa na Kamati kupitia Mwenyekiti.
- Kusoma taarifa za mapato na matumizi ya Kamati.

4.1.4.3 Muweka Hazina wa Kamati ya Maliasili

- kutunza vitabu vya kumbukumbu vya fedha za Kamati
- Kuandaa na kuwasilisha taarifa za mapato na matumizi kwa Kamati ya Maliasili kila mwezi
- Kupokea mapato yanayotokana na mazao ya msitu na kutoa stakabadhi
- Kusaini stakabadhi na risiti zote zinazohusiana na malipo ya fedha.

4.1.5 Majukumu ya Wanakijiji

- Kuzuia uharibifu wowote utakaojitokeza katika msitu kama vile uhomaji moto na uvunaji holela wa mazao ya misitu.
- Kutoa taarifa ya uharibifu wa aina yeyote utakaofanyika ndani ya msitu kwa Kamati ya Maliasili na serikali ya Kijiji.
- Kushiriki katika shughuli zote za kuboresha msitu.
- Kupitia na kuidhinisha inapofaa sheria ndogo zilizopendekezwa na Kamati ya Maliasili.
- Kushiriki katika kulinda msitu na kutoa msaada kwa timu ya doria mara kwa mara.
- Kupokea au kudai na kujadili taarifa zinazohusu maendeleo ya Msitu, mapato na matumizi na baadae kupitisha au kutoa maelekezo kwa Halmashauri ya Kijiji au Kamati ya Maliasili
- Kupitia, kuboresha na kuidhinisha mpango wa usimamizi wa Msitu na sheria ndogo zilizopendekezwa na Kamati ya Maliasili na Halmashauri ya Kijiji

4.2 Halmashauri ya Wilaya

4.2.1 Haki

- Kupokea taarifa za mwezi, robo na nusu mwaka juu ya utekelezaji wa shughuli za usimamizi wa msitu.
- Kukagua vitabu vya mapato na matumizi na kuchukua hatua zinazotakiwa kama italazimu.
- Kurudisha mamlaka ya usimamizi wa msitu chini ya halmashauri ya wilaya kama kijiji kitashindwa kuusimamia ipasavyo.

4.2.2 Manufaa

- Kupungua kwa gharama za usimamizi wa misitu.
- Kuboreka kwa usimamizi wa misitu.
- Kupungua kwa migogoro na migongano inayohusiana na matumizi ya misitu kati ya Halmashauri ya Wilaya na jamii.
- Kuboreka kwa usimamizi wa misitu na hivyo kudhibiti ufyekaji wa Misitu na kupunguza uharibifu wa Misitu;

4.2.3 Majukumu

- Kupitisha Mpango wa Usimamizi Misitu, Sheria ndogo na Mpango wa uvunaji.
- Kuhalalisha mazao yatokanayo na Msitu wa Kijiji.
- Kutoa watalaam kwa ajili ya shughuli za msitu pale inapohitajika.
- Kusaidia kutafuta soko la mazao ya Misitu.
- Kusimamia na kutatua migogoro ambayo iko juu ya uwezo wa Serikali ya Kijiji.

- Kuongoza zoezi la kubaini fursa na vikwazo katika kipindi cha kwanza na cha mwisho cha mpango huu.
- Kuingilia kati kama kuna jambo au shughuli yeyote imefanyika kinyume cha utaratibu wa mpango kazi.
- Kufuatilia na kushauri au kuchukua hatua wakati wote wa utekelezaji wa mpango wa usimamizi wa Msitu na mpango wa uvunaji wa Msitu;
- Kuhakikisha kuwa mapato yatokanayo na Misitu yanatumika vizuri na Kijiji kama ilivyopitishwa na Mkutano mkuu wa Kijiji.

4.3 Serikali Kuu

4.3.1 Majukumu

- Kutoa watalaam washauri pale wanapohitajika.
- Kutunga Sheria, Sera na kutoa miongozo mbalimbali inayohusu usimamizi misitu.

4.4 Mashirika yasiyo ya Kiserikali (NGO's)

4.41 Majukumu

- Kutafuta masoko ya mazao ya Msitu
- Kuelimisha jamii juu ya uhifadhi wa Msitu
- Kutoa msaada wa kitaalamu na kusaidia uendeshaji wa shughuli za kuendesha Msitu
- Kuwezesha kufanya tathimini za rasilimali za Misitu pale itakapohitajika
- Kufuatilia na kutoa ushauri wa utekelezaji wa shughuli za kuendeleza Msitu

SURA YA TANO

5: SHUGHULI ZA KUENDELEZA NA KUTUNZA MSITU

Mambo yatakayoangaliwa ni pamoja na upandaji wa miti na utunzaji wa machipukizi dhidi ya moto, ulinzi wa msitu, kinga na udhibiti wa moto pamoja na mipango ya muda mrefu ya matumizi endelevu wa mazao ya msitu. Mwongozo wa mpango wa utekelezaji wa miaka mitano umeonyeshwa katika kiambatisho B.

5.1 Mikakati ya Jumla ya Kuendeleza Msitu

Katika kuendeleza msitu, mikakati ifuatayo imewekwa;

- Kudhibiti uchomaji moto ovyo msituni.
- Kudhibiti malisho ya mifugo msituni
- Kufanya doria za mara kwa mara ili kuthibiti uvunaji holela na uharibifu mwingine wa msitu.
- Kusafisha mipaka ya msitu.

5.2 Ulinzi wa Msitu

Usimamizi wa Msitu wa Kijiji utakuwa chini ya serikali ya kijiji na utatunzwa na wanajamii.

5.2.1 Ushirikishwaji wa Jamii katika Ulinzi wa Msitu

Msitu utalindwa na wanajamii wote wanaozunguka wanaopakana na mstitu. Kila mtu atatoa taarifa kwa uongozi wa kijiji au kamati ya maliasili au kikosi cha doria pale anapoonna uharibifu katika msitu. Kamati ya maliasili itaratibu na kusimamia shughuli za doria.

5.2.2 Walinzi wa Doria

Kutakuwa na timu ya doria itakayochaguliwa na mkutano mkuu wa kijiji ambayo itakuwa na jukumu la kufanya doria za mara kwa mara katika msitu wa jamii. Kikosi cha doria kitakachokuwa kama ifuatavyo:-

- Kamanda mmoja wa kikosi
- Wajumbe wawili wa Kamati ya Maliasili.
- Wanajamii watatu wenye uelewa wa masuala ya misitu

Doria inaweza kuwa ya wanakikosi wawili hadi sita, na kila doria lazima awepo mjumbe mmoja wa kamati ya maliasili, na mwanajamii mmoja. Kikosi cha doria kitaweka kumbukumbu zote za doria katika kitabu cha doria na kitatoa taarifa za matukio kwa kamati ya maliasili baada ya doria. Doria itafanyika angalau mara moja kwa wiki. Wanadoria watalipwa posho kutokana na makubaliano yatakayofanyika.

Kikosi cha doria kitachaguliwa na mkutano mkuu wa kijiji. Kamanda wa kikosi cha doria atakuwa na sifa zifuatazo; mtu shupavu ambaye ni mwaminifu. Wanakikosi watabadilishwa na mkutano mkuu wa kijiji kila baada ya miezi sita au wakati wowote inapobidi kufanya hivyo.

Wanakikosi cha doria watakaobainika kutokuwa waaminifu watafukuzwa mara moja na wengine watachaguliwa kujaza nafasi zao.

5.3 Kusafisha Mpaka na Barabara za Moto

Kamati ya maliasili ya kijiji na jamii kwa ujumla watashiriki katika kusafisha mpaka wa msitu na kutengeneza barabara za moto. Kamati ya maliasili itaamua wapi barabara za moto zipite baada ya kupata ushauri toka kwa Afisa Misitu wa Wilaya. Ubabuaji moto ni hatua mojawapo muhimu katika kuthibiti moto, na hili ni jukumu la kamati ya maliasili na wanajamii kwa ujumla. Zoezi la

ubabuaji na usafishaji wa barabara za moto ni kazi ngumu inayohitaji fedha toka vyanzo mbalimbali.

5.4 Kurudisha hali ya Msitu

5.4.1 Kutokana na Machipukizi (Uoto wa asili)

Njia hii hutegemea miche iliyoota yenyewe kutokana na mbegu, mashina au mizizi ya miti iliyovunwa.

5.4.2 Upandaji wa miti kwenye maeneo yaliyo wazi

Maeneo yote yaliyo wazi ndani ya msitu ambayo yanaonekana ni vigumu uoto wa asili kujaza yatapandwa miti inayokubaliana na mazingira hayo hasa ile iliyokuwepo lakini ikaadimika kutokana na matukio ya moto ya mara kwa mara na uvunaji holela uliokuwa ukifanyika kipindi cha nyuma.

5.4.3 Palizi kwenye maeneo yaliyopandwa miti

Palizi ya kisahani itafanyika mara moja kwa mwaka ili kuhakisha miche iliyopandwa haisongwi na majani au mimea mingine.

SURA YA SITA

6: MAPATO NA USIMAMIZI WA MAZAO YA MSITU

6.1 Vyanzo vya Mapato

Kutakuwa na vyanzo vya mapato vifuatavyo toka msitu wa jamii:

- Ushuru
- Ada za leseni
- Ada za vikundi vilivyoko mafunzoni, shughuli za utafiti na utalii
- Faini za wahalifu
- Na Mengineyo

6.2 Mgawanyo wa Mapato kwa Wadau

Mgawanyo wa mapato yatokanayo na mazao ya msitu utakuwa kati ya serikali ya kijiji na Halmashauri ya Wilaya. Mgawanyo huu utazingatia nani mwenye majukumu makubwa zaidi katika kutunza na kuendeleza msitu.. Asilimia tano (5%) inayotokana na mapato ya mazao ya msitu itapewa Halmashauri ya Wilaya ya Kilwa kutokana na huduma inazotoa, asilimia tano itapelekwa MCDI na asilimia 90 itabaki kijijini. Hivyo hivyo katika serikali ya kijiji asilimia sitini(60%) ya mapato yaliyotokana na maliasili yataelekezwa kwa serikali ya kijiji na asilimia thelathini na tano(30%) itapewa kamati ya maliasili kwa ajili ya kuratibu shughuli za msitu.

6.3 Matumizi ya Mapato

Mapato yatokanayo na msitu yataelekezwa katika shughuli za;

- Kuendeleza shughuli za msitu zilizopangwa katika mpango kazi wa mwaka.
- Mapato yatakayobaki yatapelekwa kwa serikali ya kijiji ili yatumike katika shughuli za jamii.

Matumizi halali ya mapato yatokanayo na msitu wa jamii ni:

- Kulipa motisha (posho) kwa doria.
- Vifaa muhimu kwa ajili ya kuendeleza shughuli za msitu kama ilivyobainishwa katika mpango kazi wa mwaka.
- Matumizi mengine ya ziada ya kuendeleza msitu yaliyoidhinishwa na Serikali ya Kijiji.
- Ununuzi wa vitabu kwa ajili ya kutunzia kumbukumbu za shughuli za msitu.
- Kuchangia katika shughuli za maendeleo kijijini.
- Asilimia 30 ya mapato yatakuwa kwa ajili ya shughuli za usimamizi wa msitu chini ya Kamati ya Maliasili ya Kijiji.

6.4 Ukusanyaji na Utunzaji wa Fedha

- Serikali ya Kijiji pamoja na Kamati ya maliasili itahusika na ukusanyaji wa mapato.
- Serikali ya kijiji na mkuatano mkuu ndio wataidhinisha matumizi ya mapato.
- Kamati ya maliasili na kamati ya fedha na mipango ya kijiji itasimamia utunzaji wa mapato benki

Fedha zote zitatumizwa benki isipokuwa kwa fedha chache kwa ajili ya matumizi madogodogo. Pesa ndogondogo haitakiwi kuzidi shilingi 100,000/-. Kutakuwa na akaunti benki itakayofunguliwa kwa jina la Kisangi Kutakuwa na watia sahihi wanne; Afisa Mtendaji wa Kijiji (A), Mjumbe mmoja wa Kamati ya Mipango ya Kijiji (A), Mwenyekiti (B) na mweka Hazina (B) wa Kamati ya Maliasili ya kijiji. Mtia sahihi mmoja wa A na mmoja wa B watahitajika kuchukua pesa toka benki.

6.4.1 Vitabu Muhimu vya Kutunza Kumbukumbu Vinavyotakiwa

Mweka Hazina wa Kamati ya Maliasili atakuwa na jukumu la kutunza vitabu vya kumbukumbu. Vitabu vinatakiwa kuwa tayari kwa ukaguzi wakati wowote na vitakaguliwa na;

- Kamati ya fedha na mipango ya serikali ya kijiji.
- Mkaguzi wa ndani wa Halmashauri ya Wilaya.

Vitabu vitakavyokaguliwa ni;

- Jalada la kumbukumbu/muhitasari wa vikao.
- Kitabu cha kumbukumbu za doria kinachoonyesha tarehe ya doria, njia iliyotumika, kama kuna wahalifu waliokamatwa na dalili zozote za kuwepo kwa uharibifu wa msitu.
- Kitabu cha kumbukumbu za uhalifu kinachoonyesha majina ya wahalifu, faini zilizolipwa, tarehe na nambari ya stakabadhi.
- Vitabu vya vibali na leseni vinavyoonyesha nambari ya kibali, mpewaji, sababu ya kibali, kiasi cha mzigo, kiasi cha fedha, nambari ya stakabadhi, tarehe na jina la mwanakamati aliyesimamia.
- Kitabu cha stakabadhi za malipo yote yaliyofanyika kulingana na mpango kazi huu.
- Kitabu cha matumizi madogo madogo kwa ajili ya kumbukumbu za matumizi ya pesa ambazo hazikuwekwa katika akaunti ya benki.

6.4.2 Taarifa ya Mapato na Matumizi

Kamati ya Maliasili itatoa taarifa ya Mapato na Matumizi kila mwezi kwa Serikali ya Kijiji. Pia kila baada ya miezi mitatu Serikali ya Kijiji itatoa taarifa za Kamati ya Maliasili katika mkutano mkuu wa kijiji ambapo Kamati ya Maliasili nayo inaweza kuwakilisha taarifa.

6.4.3 Kuwajibishwa

Mwanakamati au mwanakijiji yeyote atakayepatikana na kosa la kutumia vibaya fedha za msitu atawajibishwa na serikali ya kijiji au atashitakiwa katika Baraza la usuluishi la kata au Mahakama ya mwanzo. Mjumbe yeyote wa Kamati ya Maliasili atakayepatikana na kosa lazima ajiuzulu haraka na uchaguzi mpya utafanyika kumchagua mjumbe mwingine kuziba pengo hilo. Mwanakamati au mwanakijiji yeyote atakayepatikana na kosa la kutumia vibaya fedha za msitu atawajibishwa na serikali ya kijiji au atashitakiwa katika Baraza la usuluishi la kata au Mahakama ya mwanzo. Mjumbe yeyote wa Kamati ya Maliasili atakayepatikana na kosa lazima ajiuzulu haraka na atatozwa faini ya shilingi 50,000/- na uchaguzi mpya utafanyika kumchagua mjumbe mwingine kuziba pengo hilo.

SURA YA SABA

7: UFUATILIAJI NA TATHIMINI

7.1 Ufuatiliaji

Serikali ya Kijiji itafuatilia shughuli zote zilizopangwa kulingana na mpango kazi wa kila mwaka katika kipindi chote cha miaka mitano. Ufuatiliaji huu utahakikisha kuwa shughuli zote zimefanyika kulingana na mpango kazi.

7.2 Tathimini ya Kati na ya Mwisho

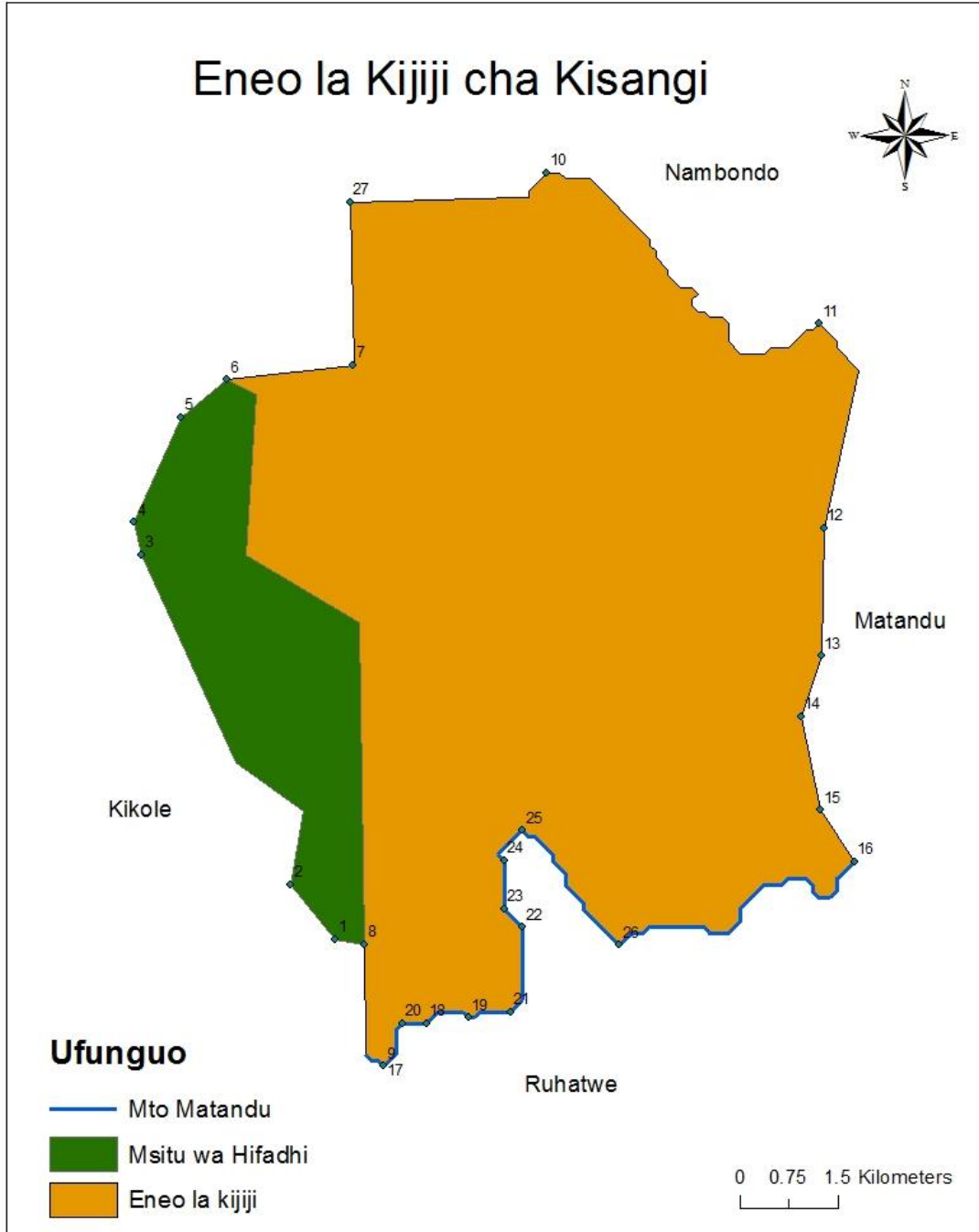
Zoezi la kubaini fursa na vikwazo litafanyika ili kuelewa hali ya maendeleo kama ilivyobainishwa katika mpango kazi huu. Zoezi hili litafanyika mwishoni mwa mwaka wa pili, na mwishoni mwa kipindi cha miaka mitano.

Tathimini itafanyika kama ilivyoonyeshwa katika jedwali la utekelezaji wa mpango kazi lililoonyeshwa katika kiambatisho B. Zoezi hili la tathimini litaongozwa na Afisa Misitua wa Wilaya chini ya mpango wa kitaifa wa Usimamizi Shirikishi wa Misitu.

VIAMBATISHO

KIAMBATISHO A : RAMANI ZA KIJJI NA MSITU

Ramani inayoonyesha Mipaka ya Kijiji

Ramani hapo juu inayoonyesha mipaka ya Kijiji cha Kisangi. Vijiji vinavyopakana na Kijiji cha Kisangi vimeonyeshwa, mawe ya mipaka yameonyeshwa kwa alama ya pembetatu na kupewa nambari. Vipimo vya GPS (UTM37L : WGS84) katika mawe ya mipaka ni kama ifuatavyo;

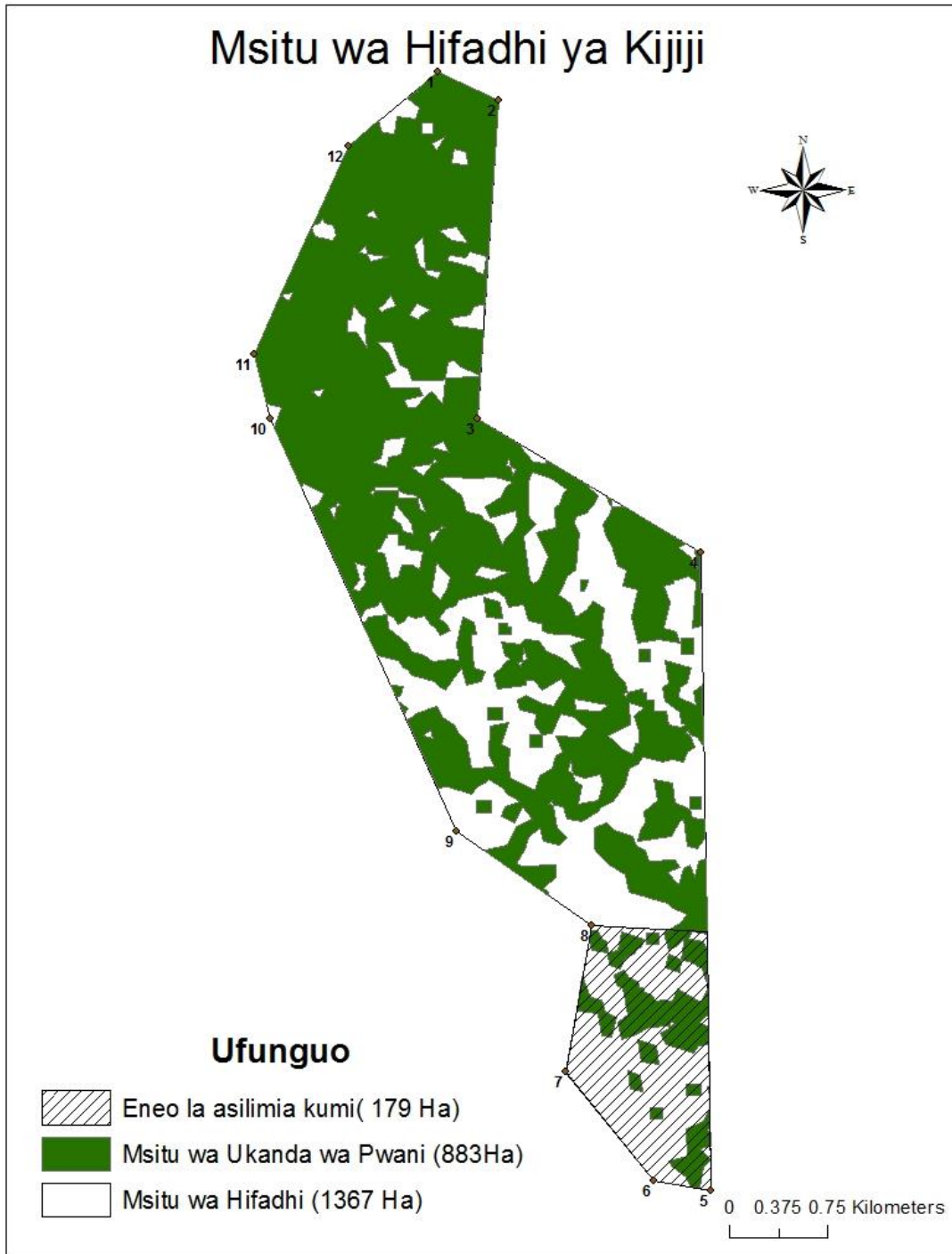
Mpango wa Usimamizi Msitu wa Kijiji cha Kisangi

Namba	Nambari ya utambulisho	E (m)	N (m)
1.	SR295	516682	9032490
2.	SR297	515999	9033321
3.	SR298	513737	9038345
4.	SR299	513611	9038834
5.	SR306	514334	9040438
6.	SR211	515026	9041004
7.		516953	9041224
8.		517118	9032417
9.	VB5B	517423	9030567
10.	VL100	519902	9044156
11.	SR293	524033	9041860
12.	SR292	524120	9038750
13.	SR291	524078	9036804
14.	SR290	523761	9035887
15.	SR289	524067	9034462
16.	SR287	524576	9033681
17.	VB5B	517423	9030567
18.		518065	9031210
19.		518708	9031302
20.		517698	9031210
21.		519351	9031393
22.		519534	9032679
23.		519259	9032954
24.		519259	9033689
25.		519534	9034148
26.		521003	9032403
27.	VB5(NP)	516914	9043705

Ramani inayoonyesha Mipaka ya Msitu wa Kijiji

Ramani hapo juu inayoonyesha mipaka ya Msitu wa Kijiji cha Kisangi. Mawe ya mipaka yameonyeshwa kwa alama ya pambetatu na kupewa nambari. Eneo linaloonekana jeusi ni eneo la uhifadhi ambapo uvunaji hauruhusiwi kabisa na misitu ya ukanda wa pwani. Vipimo vya GPS (UTM37L : WGS84) katika mawe ya mipaka ni kama ifuatavyo;

Namba	Nambari ya utambulisho	E (m)	N (m)
1.		515026	9041004
2.		515485	9040789
3.		515327	9038341
4.		517041	9037314
5.		517119	9032417
6.		516682	9032490
7.		516003	9033332
8.		516198	9034447
9.		515166	9035176
10.		513739	9038345
11.		513611	9038834

KIAMBATISHO B : MPANGO WA UTEKELEZAJI

Kila mwaka kamati ya maliasili ya kijiji ni lazima iandae mpango kazi kwa mwaka unaofuata.

Kazi za Kila Mwaka

- Doria za mara kwa mara
- Kubabua
- Kusimamia matumizi ya sheria ndogo (Serikali ya Kijiji)
- Kuweka kinga za moto (Kamati ya maliasili)
- Kuweka barabara za moto (Wanajamii/Kamati ya Maliasili)
- Ulinzi wa Msitu (jamii nzima)
- Kukusanya mapato yatokanayo na mazao ya misitu (Kamati ya maliasili)
- Na nyinginezo.....

Kazi za Mwaka wa Kwanza

- Kusafisha mipaka kuzunguka msitu (Jamii na Kamati ya maliasili)
- Kujenga kituo cha ukaguzi wa mazao ya misitu (Kamati ya maliasili)
- N.k

Kazi za Mwaka wa Pili

.....

.....

Kazi za Mwaka wa Tatu

- .....

Kazi za Mwaka wa Nne

- .....

Kazi za Mwaka wa Tano

.....

KIAMBATISHO C : VIWANGO VYA USHURU

Shughuli zifuatazo zitatozwa ushuru kwa Serikali ya Kijiji kama ifuatavyo;

- Makundi ya mafunzo yatakayotembelea msitu yatatozwa shilingi zisizozidi 10,000/- kwa kikundi.
- Watafiti kila mmoja atalipa shilingi zisizozidi 3,000/- na taarifa ya utafiti kurudi kijijini.
- Watalii watalipa shilingi 10,000/- kwa siku kwa kichwa.
- Waongoza watalii na wageni watalipwa shilingi 5,000/- kwa siku kwa kichwa.